

feltétlenül Mayr könyvével érdemes kezdenünk; ez csak a legelszántabb olvasóknak ajánlott. *A Mi az evolúció?*-t azok forgathatják haszonnal, akik úgy érzik, már tudják a választ a kérdésre, és inkább a népszerű irodalom alapján megszerzett ismereteik bővítésére, elmélyítésére törekszenek. Azoknak tehát, akik tudják, ki is az a bizonyos vak órásmester, hogy mitől olyan érdekes a panda hüvelykujja, és hogy miért is olyan veszélyes Darwin (az utóbbi évszázad tudományos világképét alapvetően meghatározó) ideája.

PÁPAY GYÖRGY

(Fordította Kállai Tibor; *Vince Kiadó, Budapest, 2003, 333 oldal, 3495 Ft*)

SCHMIDT EGON:

Madarak Budapesten

Schmidt Egon ornitológus már harminc-negyven éve írogatta madarásznaplóját, amikor úgy döntött, hogy egy könyvet állít össze ezekből a történetekből, élményekből, megfigyelésekből. De nem szakkönyvet, hanem egy érdekes, tanulságos, színes elemekkel fűszerezett könyvet, melynek címe: *Madarak Budapesten*.

A rohanó hétköznapokban meg sem fordul az ember fejében, hogy valaki a madarak viselkedését figyelni a fogalmas belvárosban, a házak te-

tején, a budai zöldövezetekben, szigeteken. Schmidt Egon műlhatatlan szorgalommal teszi mindezt. Sétái során megfigyeli, hallgatja, sőt ha kell, segíti is kedvenceit, sokszor összevérezve magát, mintha kocsmái verekedésben vett volna részt.

A könyvben tehát a Budapest területén élő madarakkal kapcsolatos élményeit osztja meg velünk a szerző, kezdve a fekete terigóval, a gezen, sarlósfecskén, verebeken, macskabaglyon, vörösbegyén, cinegén, szalonkán át, egészen a békét jelképező galambokig.

Különös, hogy ezek között sok erdei madarat találunk, amelyek fogták magukat, és beköltöztek a városba. Úgy tűnik azonban, hogy jól érzik itt magukat, ugyanis megfelelő körülményeket biztosítottunk nekik az életben maradáshoz – gondoljunk csak az élősövényekre, bokrokra, falra futtatott borostyánra, parkokra, kertekre. Ezt bizonyítja, hogy a fekete terigó-állomány Budapesten egyre növekszik; a szerző egyenesen Budapest címermadarának nevezi, mert mindenütt megtalálható.

Május elején érkezik Afrikából a geze és a sarlósfecske. Sétáljunk ki a Margitszigetre, és hallgassuk meg a geze énekét: „repertoárjuk szinte kimeríthetetlen”. A sarlósfecskék „széduletes sebességgel suhannak a házak között, hogy aztán a következő pillanatban irdatlan magasságra emelkedjenek és ott hajszojlik a repülő rovarokat”.

A verebek és a balkáni gerlék az állatkert legszabadabb madarai, hiszen kedvük szerint röpködhetnek egyik ketrecből a másikba.

A könyv borítóján is látható macskabagoly a Svábhegyen, a Margitszigeten és a Népligetben egyaránt megtalálható. Megtudhatjuk, hogy a sárgarigó korábbi neve arany-málinkó volt, s azt is, hogy a karvalyposzáta az alsótestét díszítő karvalymintázatról kapta nevét. A károgo fekete varjak szerencséjének tartja a szerző, hogy szeretünk szemetelni. És bizony, nemcsak nekünk embe- reknek, de a madaraknak is van táj- szólásuk: nem ugyanazt éneklék Nyugat-Európában, mint keleten. Sok faj esetében kimutatható dialektus, például a pintyeknél.

A könyvben alapos leírást kapunk a madarokról, olvashatunk táplálkozási, költözködési szokásai- ról, fiókáik gondozásáról, fészek- építésükről. Az ember akár egy ki- rándulásra is magával viheti ezt a könyvet, hogy alaposabban megis- merje kedvenceit.

Végezetül fontosnak tartom megjegyezni, hogy 1902 óta létezik a madarak és fák napja. Ennek hivatalos dátuma egy 1996. évi kormányrendelet alapján május 10. A könyv szerzőjét pedig megnyugtathatom: szerintem mindenkit elbűvöl a kertekben, városokban, falvakban, szigeteken, utcákon hallható madárdal. El sem tudom kép- zelni a tavaszt a gyöngyöző hangú

vörösbegy, a csattogva felelgető fü- lemülék vagy a poszáta csilingelő hangja nélkül.

ELEK TÜNDE

*(Új Ember Kiadó, Budapest, 2003,
200 oldal, 1600 Ft)*

**CSERNUS IMRE –
DOBAI BENEDEK –
TÁRNOK ALFONZ:**

Drogma

Jobb lett volna, ha Csernus Imre egyedül írja ezt a könyvet. Igazi írói attitűd, ha valaki egy kicsit öntöm- je-nezi magát. Nem rossz, ha van benne cinizmus, önirónia, „lights” fi- lozófia, úgy könnyebb elviselni. Ha nincs, legalább utálhatjuk – ez is jó érzés. Vagyis mindenképpen jó, ha az író a pózt tudatosan vállalja, tisztában van vele. Főként, ha ugyanezt várja el beszélgetőtársaitól.

Azért lett volna jobb, ha Csernus egyedül írja a könyvet, mert két barátja hozzáírásai unalmasak, semmi újat nem hoznak, felesleges kommentárokat fűznek a főszöveghez, így inkább csak tompítják a könyv lendületét. Mert a könyv lendületes, a Csernus által leírt történetek izgalmasak; egy pillanatra sincs az az érzésünk, hogy torzítaná a valóságot, már várjuk az újabb vendégét, akivel beszélgetni fog. Azért vendéget írok,